

Quadern de cultura

El teatre català, més lluny que mai

Propostes i visió global al Congrés Internacional

En contra del que puguin pensar a Madrid, s'ha demostrat que el teatre català és més viu que mai. Això s'ha pogut comprovar en el Congrés Internacional de Teatre celebrat recentment a Barcelona.

Malgrat l'absència de professionals de gran vàlua, com Josep Maria Flotats, Albert Boadella, Dagoll-Dagom, Els Artristras i Josep Maria Benet i Jornet, que amb les seves comunicacions haurien donat una visió més completa del moment actual del teatre català, s'hi ha pogut mostrar una àmplia visió de les diverses formes d'entendre l'espai escènic.

També s'hi ha pogut copsar, a través del congrés, que el teatre català és plenament connectat arreu del món i que els seus professionals senten la necessitat de participar en la recerca de noves dimensions teatrals. Per això, s'ha de desterrar la guerra existent entre el teatre anomenat de text i el teatre on dominen els elements visuals, sons, etc.

Al llarg del Congrés ha quedat clar que tan obra mestra pot ser el *Cyrano de Bergerac* de Flotats, *Te-*

ledeum de Boadella, *La boqueta amplificada* de Carles Santos, el *Kung Lear* d'Ingmar Bergman, *Rosas Dast Rosas* d'Anne T. Keersmaeker, *La pregunta perduda o el corral del lleó* de Joan Brossa, els *Dimonis* de Comediants o *L'home urbà* d'Albert Vidal. Cal saber descobrir quin és l'element essencial en cada una. D'aquesta globalitat i aquesta amplitud de mires ix el que enriqueix el teatre català. Sempre es pot escollir, però tots els camins explorats són igualment vàlids.

També s'ha d'agrair al Congrés que hagi servit per obrir els ulls a gent rereguardista, un xic reticent a experimentar els nous llenguatges teatrals. Som al temps de la imatge, el vídeo, etc; per això, no és gens estrany que aquests elements s'incorporin a l'escena.

Els Marsillachs i cia es preguntaven, amb una sobredosi de pessimisme, des de Madrid, «¿se muere o no se muere?», i contestaven que no; encara que no massa convençuts. El que sí que s'ha mort, i visca el rei, és una determinada forma d'escenificar. Em penso que ningú que estimi el teatre no s'atreviria a dir

Cal incorporar a l'escena els elements de la imatge

que un espectacle on el gest i la imatge són els principals elements de l'escenificació és millor o pitjor que una altra obra on el text i el diàleg en siguin el màxim objectiu.

Com molt bé deia Eugenio Barba: «En tot espectacle teatral o en qualsevol obra artística, la història no n'és l'aspecte més important, allò que de veritat dona el qualificatiu d'obra mestra és el "com" és explicada». Allò que enriqueix el món de la faràndula són les mil i una possibilitats que té qualsevol obra a l'hora de la posada en escena.

Gent com el pedagog francès Jaques Lecoq, mestre de renovadors del teatre català com Albert Boadella, Joan Font i Albert Vidal, ratificà en una conferència-espectacle donada magistralment al Romea que el teatre és moviment i, per tant, tot hi és possible. D'una forma pràctica, sobre l'escenari,

va demostrar la diferència entre el mim, la pantomima, el mimetisme i la mímica.

Tornant a la pregunta fatídica «¿se muere o no se muere?», ha estat demostrat que no es mor, però sí que es transforma, evoluciona, d'acord amb la història socio-política dels pobles que el creen. En aquest camp concret, mostrant què som i què es fa als Països Catalans. Pel que fa al teatre, malgrat que som una dramaturgia d'àmbit restringit, també anem fent.

La conclusió que s'extreu d'aquest congrés internacional de teatre celebrat a Catalunya és que el teatre ha de ser com una capsa màgica, plena de sorpreses, deixant de banda l'element que ha de primar-hi. I, això, pot fer-ho qualsevol, inclús es poden combinar tots; allò que no hi ha de mancar és la fantasia, la imaginació i la varietat.